

14 MAR 2013

Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005, Dep.
0030 OSLO

E-post: jan.austad@jd.dep.no

Oslo, 13.03.2013

HØRINGSUTTALELSE – MELDEPLIKT OG REGULERING AV PENGEINNSAMLING PÅ OFFENTLIG STED

I

Vi viser til høringsnotat av 15.2.2013 hvor høringsfristen er satt til fredag 15.3.2013.

Slik vi oppfatter det er det ordensmessige og kriminalitetsforebyggende hensyn som ligger bak det foreliggende forslag. Forslaget begrunnes med at det er en sterk økning i en organisert form for tigging på offentlig sted, som anses som en klart uønsket utvikling. Omfanget av tiggingen og måten den utføres, på samt det forhold at mange av tiggerne er bostedsløse, medfører ifølge høringsnotatet ordensmessige problemer. Byens befolkning opplever utrygghet og usikkerhet i møte med et stort antall personer som tigger, til dels på en pågående og aggressiv måte.

Basert på opplysninger fra Oslo politidistrikt henvises det til at det er en tydelig sammenheng mellom tigging og vinningskriminalitet, så som innbruddstyverier fra private boliger, ran av personer og lommetyverier.

II

Begrunnelsen for forslaget er å begrense de uønskede virkninger som tigging har. Selve begrepet tigging er nærmere definert/forklart i Ot. prp. nr. 50 (2005-2006), som det også henvises til i høringsnotatet.

Departementets forslag går vesentlig lenger enn å ramme den uønskede adferden som tiggingen representerer. Lovendringen innebærer en registreringsplikt for alle som samler inn penger, også ideelle organisasjoner. Dette innebærer at forslaget ikke bare får virkning for den uønskede virksomheten som tiggingen representerer, men også for samfunnsnyttig, ideell virksomhet som utøves av seriøse ideelle organisasjoner.

Det kan etter dette synes som om forslaget går vesentlig lenger enn det som er nødvendig for å motvirke den virksomhet som er begrunnelse for forslaget, dvs. tigging. Vi kan ikke se at det ut fra retts tekniske hensyn er nødvendig å la forslaget omfatte all innsamling herunder tigging.

Det er videre uklart hvilken virksomhet som rammes av den foreslåtte bestemmelse. Ifølge ordlyden omfatter meldeplikten den som vil samle inn penger på offentlig sted til egne eller andres formål. Det er uklart om meldeplikten kun er begrenset til forhold hvor det betales penger på stedet eller om denne også er ment å omfatte eksempelvis medlemsverving, hvor det etableres en fremtidig løpende betalingsforpliktelse. Dette er et forhold som bør presiseres nærmere.

III

Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge ivaretar allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål m.v. organiseres og gjennomføres på en betryggende måte, og at forvaltningen av midlene er forsvarlig.

Det er etablert en egen lov om innsamlingsregister som trådte i kraft 1.7.2009. Innsamlingskontrollen er tildelt oppgaven som registerfører for registeret. Denne oppgaven er basert på en avtale inngått med Kulturdepartementet.

Formålet med registeret er at dette skal medvirke til at midler som gis til innsamlinger til samfunnsnyttige formål i størst mulig grad gir et overskudd til det beste for det oppgitte formål med innsamlingen.

Det stilles relativt strenge krav for registrering i registeret. Kravet er blant annet relatert til regnskapsmessige forhold, revisjonsplikt og størrelse av innsamlingskostnader. Det foreligger også etiske retningslinjer som er bestemmende for hvorledes organisasjonene kan opptre i forhold til givne/publikum.

Det er noe over 100 organisasjoner som er registrert i Innsamlingsregisteret.

Registrering i Innsamlingsregisteret ivaretar samtlige hensyn som de foreslåtte endringer i politiloven er begrunnet i. Det synes unødvendig formalistisk at personer engasjert av slike organisasjoner som er underlagt en streng ekstern kontroll må registrere seg hos politiet for å kunne utøve sin ideelle og samfunnsnyttige innsats blant publikum.

Det er etter dette ingen grunn for at organisasjoner som allerede er registrert i Innsamlingsregisteret også må registrere seg eller melde virksomheten til politiet. Det bør kunne gis et generelt fritak for personer som er engasjert av organisasjoner som er registrert i Innsamlingsregisteret. En slik modifikasjon i meldeplikten vil også innebære en forenkling, og vil også være arbeidssparende i forhold til politiets oppgaver.

Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge

Forslaget reiser også en del prinsipielle spørsmål i forhold til regulering av ideell og samfunnsnyttig virksomhet. Dette er forhold som ligger noe utenfor kjerneområdet til Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge, og det antas at dette er problemstillinger som øvrige høringsinstanser vil kommentere nærmere.

Med vennlig hilsen

Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge

Børre Hagen